

Van: Marco Pastors, Gerrit Jan Wolffensperger, Joost Poort
Aan: Bestuursleden SONT
Datum: 12 oktober 2012
Betreft: Besluit op hoofdlijnen

Uitgangspunten

1. De noodzaak voor een nieuwe regeling:
 - a. Huidige AMvB met niet-representatieve dragers loopt af per 1 januari 2013
 - b. Uitspraak Haagse Hof over onrechtmatigheid bevrozing
 - c. Padawan
 - d. Downloadverbod heeft het voorlopig niet gehaald.
2. Er is tussen partijen blijvende onenigheid over het schadebegrip dat het uitgangspunt zou moeten zijn voor de thuiskopievergoeding:
 - a. Dit geldt in de eerste plaats voor de breedte van het schadebegrip: Gaat het alleen over misgelopen inkomsten uit verkoop binnen de huidige modellen, of ook over misgelopen licentie-inkomsten binnen niet bestaande modellen, of om een vergoeding voor het gehele of gedeeltelijke ‘voordeel’ dat consumenten ervaren (het consumentensurplus) als gevolg van het thuishopiëren? Mag, wanneer er ooit een downloadverbod komt, nog altijd geïnd worden over het illegale downloaden dat dan zal blijven plaatsvinden?
 - b. Tevens geldt dit voor de omvang van de schade bij een gegeven invulling van het begrip. In de wetenschappelijke literatuur circuleren sterk uiteenlopende inschattingen van de schade als gevolg van downloaden uit illegale bron. De meeste literatuur constateert wel dat er schade is, maar zelfs daarover is de literatuur niet unaniem. Over andere thuishopiëën bestaat weinig literatuur, maar de problematiek om die schade op een eenduidige wijze vast te stellen is eender.
 - c. Producenten en importeurs houden vast aan een lopend onderzoek dat erop gericht is deze schade vast te stellen, maar los van de definitiekwestie onder (a), zal dit onderzoek alleen al door zijn opzet geen definitief antwoord kunnen geven op de schadevraag.
 - d. Stichting Thuis kopie houdt in beginsel vast aan basistarieven voor de schade als gevolg van het thuishopiëren van audio en audiovisueel materiaal, die stammen uit de jaren '90. Het is echter evident dat met de explosief gestegen opslagcapaciteit en gedaalde prijs van dragers, en het toegenomen gemak waarmee thuishopiëën worden gemaakt, de waarde van een afzonderlijke thuishopie voor de consument de afgelopen decennia scherp is gedaald. Er zitten nog altijd maar 168 uren in een week, en de tijd besteed aan het beluisteren van opgenomen muziek en het bekijken van televisie en video is ondanks de opkomst van het internet opvallend stabiel gebleven (zie Bijlage A). Daarmee is ook de schade in verhouding tot het aantal thuishopiëën de afgelopen decennia gedaald.¹
 - e. Hoewel beide partijen dus de voorkeur hebben voor een schadevaststelling binnen de Nederlandse situatie, is dit niet haalbaar door het ontbreken van een gedeeld schadebegrip en van een voldoende gezaghebbende schadebepaling gegeven zo'n begrip.

¹ Stichting Thuis kopie stelt caps voor op de tarieven om uitwassen te vermijden, en verlaat daarmee feitelijk haar onderbouwing vanuit een schadebegrip per eenheid audio en audiovisueel materiaal.

3. Tegen deze achtergrond is gewerkt aan een regeling die sober is:
 - a. Zowel voor wat betreft de tarieven in relatie tot de prijzen van de dragers, om marktverstoring, ontduiking en vraaguitval te voorkomen;
 - b. Als voor wat betreft de totale lastendruk, waarbij gekeken is naar thuishopieheffingen elders in Europa als ook naar de opbrengst van de thuishopievergoeding voorafgaand aan de bevrozing.
4. De regeling dient zo min mogelijk marktverstoring te zijn, zo min mogelijk aanleiding te geven tot ontduiking (hetgeen leidt tot een ongelijk speelveld) en zo min mogelijk administratieve lasten te creëren.

Uitwerking hoogte totaalbedrag en verdeling over dragers

5. Op grond van de beginselen onder 2 en 3 streeft de regeling naar een bruto incasso van € 40 mln., uitgaande van de verkoopvolumes in 2011 (zie Bijlage B).
6. Bij een ontduiking van 35% komt de netto incasso daarmee op € 26 mln. Dit is ongeveer gelijk aan de incasso in 2005, het hoogtepunt voor de tarieven werden bevroren. Bij 25% ontduiking komt de netto incasso op ongeveer € 30 mln.
7. Dit geeft Thuishopie de prikkel een hogere netto incasso te bereiken, wat haalbaar wordt geacht omdat de voorgestelde tarieven veel minder marktverstoring zijn dan de oude tarieven waardoor ontduiking veel minder lonend wordt.
8. Voor de verdeling over dragers wordt uitgegaan van dragers die in belangrijke mate worden gebruikt voor thuishopieren. De mate waarin dit gebeurt (het heffingsplichtig gebruik van capaciteit als percentage van de gemiddelde capaciteit) in combinatie met een globale prijsindicatie voor apparaten binnen een categorie, is bepalend voor het feitelijke tarief.
9. Onder heffingsplichtig gebruik wordt daarbij verstaan het gebruik van opslagcapaciteit voor audio, film en video, foto's en e-boeken of luisterboeken, wanneer gekopieerd vanaf gekochte, gekregen, gehuurde of geleende dragers, gekopieerd van radio of tv, of gratis gedownload uit legale of illegale bron. Cijfers over dit gebruik zijn ontleend aan de laatste meting van Bureau Veldkamp (zie Bijlage C).
10. Apparaten en dragers met een laag percentage heffingsplichtig gebruik ten opzichte van de capaciteit (<10%) en een lage potentiële opbrengst van de thuishopievergoeding worden buiten de regeling gehouden, ten einde de regeling eenvoudig en sober te houden en administratieve lasten te beperken. Meer apparaten betekent immers meer betrokken bedrijven die de regeling moeten uitvoeren en meer professionele gebruikers die teruggave of ontheffing moeten aanvragen. Concreet gaat het hier om geheugenkaarten, USB-sticks en spelcomputers met harde schijf die op deze gronden buiten de regeling vallen.
11. Voor apparaten die een grote spreiding in capaciteit en kostprijs hebben, wordt gewerkt met een laag tarief voor de eenvoudigste apparaten en een basistarief voor de apparaten boven een vastgestelde capaciteitsdrempel.

12. De voorgestelde dragers en tarieven zijn dan als volgt:

Drager/apparaat	Afzet 2011	Afzet prive	% Laag	Capaciteitsgrens laag	Thuiskopie-vergoeding laag	Thuiskopie-vergoeding basis	Bruto Opbrengst uit privegebruik
Cd-R	23,457,143	11,728,572	0%		€ -	€ 0.03	€ 351,857
DVD	21,219,000	10,609,500	0%		€ -	€ 0.03	€ 318,285
Externe HDD Drive	1,944,692	972,346	0%		€ -	€ 1.00	€ 972,346
Audio-/videospeler	1,067,686	1,067,686	25%	<= 2 GB	€ 1.00	€ 2.00	€ 1,863,564
HDD recorder/settopbox	429,875	429,875	6%	<= 160 GB	€ 2.50	€ 5.00	€ 2,085,919
Telefoon met MP3-speler/smartphone	5,655,222	5,655,222	16%	< 16 GB*	€ 2.50	€ 5.00	€ 25,949,548
Tablet	791,467	395,734	18%	<= 8 GB	€ 2.50	€ 5.00	€ 1,803,725
PC/laptop	3,000,000	1,500,000	0%		€ -	€ 5.00	€ 7,500,000
Totaal	61,008,704	32,358,934					€ 40,845,244
					Bij 25% ontduiking		€ 30,633,933
					Bij 35% ontduiking		€ 26,549,408

Toelichting tabel

13. Afzetcijfers en bruto opbrengsten zijn schattingen gebaseerd op de realisaties over 2011, afkomstig van Gfk. Volumes voor settopboxen zijn geschat, aangezien veel settopboxen door kabelbedrijven direct aan consumenten worden geleverd.
14. Verschillen tussen de afzet en de afzet privé zijn gebaseerd op een schatting voor het aandeel professioneel gebruik.
15. Voor audio-/videospelers, HDD-recorders/settopboxen en telefoons met mp3-speler/smartphones wordt aangenomen dat het professioneel gebruik verwaarloosbaar is, dan wel dat het gebruik van zakelijk gebruikte smartphones in het kader van de thuiskopieregeling een privé karakter heeft. Voor deze apparaten is vrijstelling/terugbetaling van de thuiskopievergoeding daarom niet mogelijk.
16. Voor een viertal groepen apparaten is een laag-tarief ingevoerd om te voorkomen dat de heffing onevenredig drukt op de onderkant van de markt. Dit geldt voor audio-/videospelers, HDD-recorders/settopboxen, telefoons met mp3-speler/smartphones en tablets. Voor telefoons wordt daarbij uitgegaan van de uitbreidbare capaciteit, dus inclusief een geplaatste sd-kaart indien mogelijk. Telefoons zonder mogelijkheden voor de plaatsing van een sd-kaart *en* zonder intern geheugen geschikt voor muziekbestanden vallen buiten de regeling. Voor de sd-kaarten zelf wordt geen heffing ingevoerd.

Uitvoering

17. Een lump-sum-regeling geldt in de ogen van de SONT als een aantrekkelijke manier om deze bedragen te innen: zo'n regeling, waarbij op brancheniveau en op basis van geschatte of feitelijke totaalafzet een totaalbedrag wordt overeengekomen, leidt tot zeer lage administratieve lasten en maximale ondernemersvrijheid in het vaststellen van prijzen voor consumenten en zakelijke afnemers.
18. Brancheorganisaties van producenten en importeurs geven echter aan dat een dergelijke regeling niet haalbaar is, omdat het incassorisico dat nu bij Stichting Thuiskopie ligt, te hoog wordt geacht door de brancheorganisaties.
19. Het alternatief is dan heffing op basis van afgezette hoeveelheden. Professionele gebruikers kunnen aanspraak maken op ontheffing of teruggave van de vergoedingen. In het eerste geval hoeven ze de vergoedingen niet te betalen over hun afname en wordt deze nergens in de keten afgedragen. In het laatste geval is wel afgedragen en kan de professionele gebruiker het bedrag terugclaimen bij Stichting Thuiskopie.
20. Uitwerking van de uitvoering kan geschieden in overleg tussen Stichting Thuiskopie en de producenten/importeurs, zoals dat in het verleden ook is gebeurd.

Uitgangpunten zijn minimale administratieve lasten voor alle betrokkenen en minimale mogelijkheden en prikkels voor ontduiking. Partijen kunnen daarbij in onderling overleg tot een vergoeding komen voor meewerkende collectiviteiten van bedrijven, en/of een opslag bij ontduiking. Door de bestuursleden van de SONT wordt gevraagd om in de AMvB aandacht te schenken aan de verbetering van hun handhavingsmogelijkheden.

21. Voorts dienen de administratiekosten voor professionele gebruikers om ontheffing te krijgen dan wel betaalde bedragen terug te vragen zo laag mogelijk en op daadwerkelijke kosten gebaseerd te zijn.
22. De mogelijkheid wordt daarbij onderzocht om de heffing als externe kostenregel op de laatste factuur op te voeren, zoals dat gebeurt met de verwijderingsbijdrage. Dit lijkt administratief het meest eenvoudig te implementeren, kent het grootste draagvlak bij de industrie, heeft instemming van de Stichting ThuisKopie en biedt voordelen voor teruggave voor professioneel gebruik: alleen wanneer de heffing blijkens de factuur is betaald, kan aanspraak worden gemaakt op teruggave.
23. Om het draagvlak voor heffing te vergroten, wordt door Stichting ThuisKopie gezorgd voor transparantie van kosten en, eventueel in samenwerking met andere organisaties, repartitie aan rechthebbenden, uitgekeerde bedragen en ontvangers.

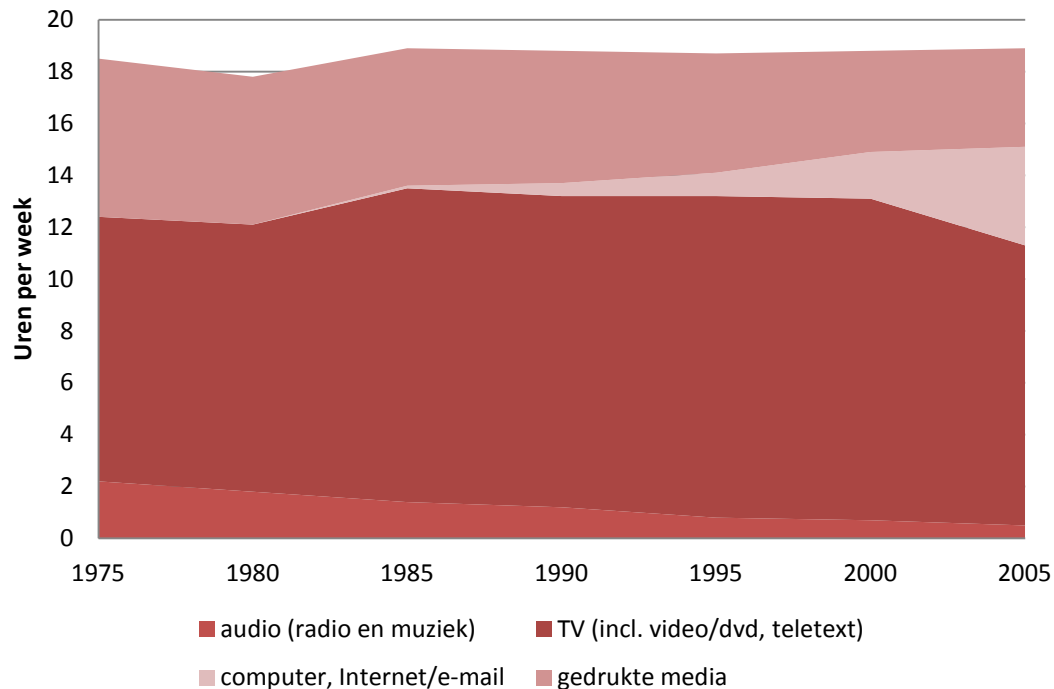
Tijdelijkheid

24. We stellen voor de dragers waar het om gaat alsook de tarieven voor de duur van drie jaar ongewijzigd te laten.
25. Verschillende factoren kunnen de incasso op langere termijn sterk veranderen:
 - a. toename betaald gebruik en legale businessmodellen,
 - b. minder ontduiking (gunstig voor het level playing field en gunstig voor de rechthebbenden),
 - c. meer/minder teruggave/ontheffing in verband met professioneel gebruik, als gevolg van over- of onderschatting van de percentages professioneel gebruik, of als gevolg van niet-claimen,
 - d. sterke toe- of afname van de verkoopvolumes door verschuiving van de markt naar andere producten,
 - e. toename van het aandeel apparaten per categorie dat onder het basistarief valt als gevolg van groei in capaciteit,
 - f. ontwikkelingen in rechtspraak en regelgeving in Nederland en de EU.
26. Dergelijke ontwikkelingen maken een periodieke herijking van het stelsel noodzakelijk.
27. In zo'n herijking zal een integrale afweging moeten worden gemaakt over tarieven, capaciteitsgrenzen tussen laag en basistarief en de relevante dragers, om te voorkomen dat de incasso louter als gevolg van de toenemende geheugencapaciteiten van apparaten en dragers explosief stijgt.

Bijlage A Tijdbesteding aan media door de jaren volgens SCP en SPOT

Het Sociaal en Cultureel Planbureau (SCP) doet sinds 1975 vijfjaarlijks onderzoek naar de tijdbesteding van Nederlanders. De laatst beschikbare meting dateert van 2005.² De beschikbare gegevens bieden goed zicht op het mediagebruik tussen 1975 en 2005, zie onderstaande figuur en tabel.

Figuur 1 Tijdbesteding aan media en ict 1975-2005 (SCP)

Tabel 1 Tijdbesteding aan media en ict, 1975-2005 (SCP)

	1975	1980	1985	1990	1995	2000	2005
TOTAAL (uren per week)	18.5	17.8	19	18.8	18.8	18.7	18.9
TV (incl. video/dvd, teletext)	10.2	10.3	12.1	12	12.4	12.4	10.8
audio (radio en muziek)	2.2	1.8	1.4	1.2	0.8	0.7	0.5
gedrukte media	6.1	5.7	5.3	5.1	4.6	3.9	3.8
computer, Internet/e-mail			0.1	0.5	0.9	1.8	3.8

Uit deze cijfers blijkt dat de totale tijd besteed aan media en ict tussen 1975 en 2005, ondanks de opkomst van het internet, vrijwel constant is gebleven. De tijd besteed aan het beluisteren van radio en muziek is gestaag gedaald. De tijd besteed aan het kijken van tv, inclusief video en dvd lag tussen 1985 en 2000 wat hoger maar is in 2005 ongeveer terug op het niveau van 1975 en 1980. De opkomst van het internet is vooral ten koste gegaan van de gedrukte media en audio.

SPOT

Voor recentere jaren kan gekeken worden naar een andere bron. SPOT voert sinds 2006 ook om de 2 jaar tijdbestedingsonderzoek uit, met veel aandacht voor media. De cijfers hebben betrekking op de leeftijdsgroep 20-64 en zijn niet direct vergelijkbaar met de cijfers van het SCP (ze liggen wat hoger), maar de ontwikkeling tussen de metingen van SPOT is wel goed te interpreteren. Tabel 2 hieronder vat de relevante gegevens samen.

² De meting voor 2010 is uitgesteld naar het voorjaar van 2012 en nog niet beschikbaar.

Tabel 2 Tijdbesteding aan audiovisueel en muziek, 2006-2012 (SPOT)

Minuten per dag in leeftijdsgroep 20-64		2006	2008	2010	2012
Televisie kijken	Totaal	150	138	149	145
	tv	143	135	148	141
	computer	3	2	1	2
	mobiel	1	0	0	0
	anders	2	1	0	1
	TV-kijken via Uitzending gemist e.d.				7
Video-filmpjes kijken op internet				4	4
TOTAAL Televisie incl UG + Internet		150	138	160	154
Muziek luisteren	Totaal	12	9	10	14
	televisie	1	0	0	1
	cd/mp3/lp/mc-speler	8	6	5	5
	computer	3	3	2	4
	Mobiel	0	0	0	1
	Anders	1	0	1	3

Deze cijfers wijzen tussen 2006 en 2012 niet op een trendmatige toe- of afname van de tijd besteed aan televisie kijken en muziek luisteren (inclusief tv en muziek op de computer of mobiel).

Concluderend:

- De tijd besteed aan het bekijken van audiovisueel materiaal is ondanks de opkomst van nieuwe media sinds 1975 nauwelijks veranderd (na een tijdelijke toename tussen 1985 en 2000).
- De tijd besteed aan het beluisteren van radio en muziek is sinds 1975 gestaag gedaald; het beluisteren van muziek (excl. radio) is sinds 2006 ongeveer gelijk gebleven.
- Niet bekend is welk deel van deze luistertijd wordt ingenomen door thuiskopieën.

Bijlage B Internationale vergelijking netto incasso thuiskopiestelsels in Europa en historie netto incasso Nederland

In 20 van de 27 EU lidstaten bestaat een thuiskopie-uitzondering in combinatie met een thuiskopievergoeding, al verschillen de stelsels en de hoogte van de vergoedingen sterk tussen de landen.³ Figuur 2 geeft de netto incassobedragen voor 2011 van deze 20 landen (inclusief Nederland) weer. Omwille van de vergelijkbaarheid zijn de bedragen omgerekend per hoofd van de bevolking en gecorrigeerd voor koopkrachtverschillen.⁴

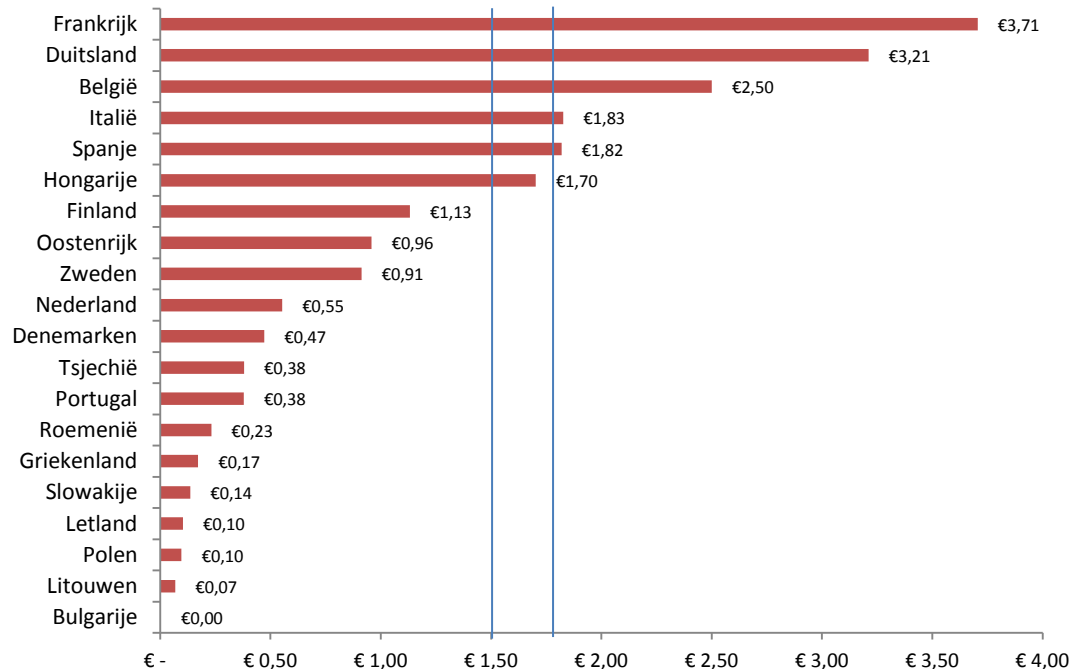
De verticale blauwe lijnen in de figuur geven de incasso per hoofd voor Nederland aan op basis van een bruto incasso van € 40 mln bij 35% en 25% ontduiking (resp. € 1,56 en € 1,80 per hoofd van de bevolking).

³ In Cyprus, Estland, Ierland, Luxemburg, Malta, Slovenië en het Verenigd Koninkrijk bestaan geen thuiskopievergoeding.

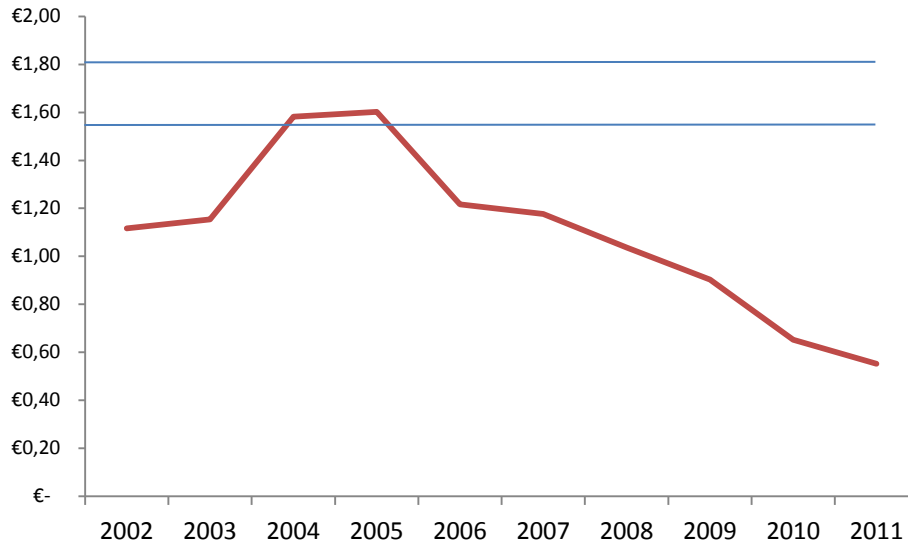
⁴ Incasso en bevolking in 2011 op basis van World Intellectual Property Organisation (WIPO), 28 juni 2012: *International Survey on Private Copying: Law & Practice 2012*. Incasso voor Bulgarije, Duitsland, en Litouwen op basis van 2010 in verband met ontbrekende of niet representatieve cijfers. Koopkrachtcorrectie op basis van Gross National Income in PPP, World Bank (geladen 24-9-2012).

Figuur 3 geeft de ontwikkeling van de netto incasso per hoofd van de bevolking tussen 2002 en 2011.⁵ De blauwe lijnen geven opnieuw de incasso per hoofd van de bevolking op basis van een bruto incasso van € 40 mln bij 35% en 25% ontduiking.

Figuur 2 Incasso thuishopievergoedingen 2011 per hoofd, omgerekend naar NL koopkracht

Figuur 3 Incasso thuishopievergoedingen in Nederland 2002-2011 (Stichting de Thuis kopie)

Bijlage C Gemiddeld heffingsplichtig gebruik

Tabel 3 geeft het gemiddeld percentage heffingsplichtig gebruik op basis van de laatste meting door Veldkamp. Onder heffingsplichtig gebruik wordt daarbij verstaan het gebruik van opslagcapaciteit voor audio, film en video, foto's en e-boeken of luisterboeken, wanneer gekopieerd vanaf gekochte, gekregen, gehuurde of geleende dragers, gekopieerd van radio of tv, of gratis gedownload uit legale of illegale bron. Gebruik voor software en

⁵ Incasso op basis van de jaarverslagen van Stichting de Thuis kopie; bevolkingscijfers op basis van CBS (2012).

BESLUIT OP HOOFDLIJNEN

games blijft dus buiten beschouwing. Geheugenkaarten, USB-drives en game consoles (grijs gearceerd) vallen onder meer vanwege het geringe percentage thuishooplichtig gebruik buiten de regeling.

Tabel 3 Heffingsplichting gebruik als %van capaciteit op basis van Veldkamp (2012)

Dragger/apparaat	Heffingsplichtig gebruik/capaciteit excl. games etc
Cd-R	80.0%
DVD	36.9%
Externe HDD Drive	12.0%
Audio-/videospeler	46.1%
HDD recorder/settopbox	43.5%
Telefoon met MP3-speler/smartphone	15.5%
Tablet	17.9%
PC/laptop	13.3%
Geheugenkaarten/USB Drives*	5.90%
Harde schijven consoles	7.10%

* Voor USB-drives bestaat geen aparte meting, het gebruik is gelijk verondersteld aan dat van geheugenkaarten.